

# انزوای اقتصاد ایران توهم بود



مهدی کاروبی  
مدیر گروه اقتصاد

با اتفاقات امنیتی که در انتهای تابستان و اوایل پاییز سال ۱۴۰۱ در کشورمان رخ داد، تصور برخی این بود که ایران به‌زودی در فضای بین‌المللی دچار انزوای شدیدی خواهد شد که خروج از آن دیگر امکان‌پذیر نخواهد بود. البته بخش زیادی از این فضای خطرناک را رسانه‌های معاند اعم از رسانه‌های آمریکایی و انگلیسی و رسانه‌های فارسی زبان خارج‌نشین برای مقامات دولتی و تحلیلگران ترسیم کرده بودند. اما فضای همدلی و واکنش‌های گسترده احترام‌آمیز به شهادت رئیس‌جمهور کشورمان و شهدای دولت نشان داد اولاد‌اعای انزوای ایران در فضای بین‌الملل واقعیت نداشته و تانیا دیپلماسی دولت سیزدهم توانسته روابط تیره‌ای که طی یک دهه اخیر بین ایران و برخی کشورها ایجاد شده بود را ترمیم کند.

## ادای احترام ۷۰ مقام بین‌المللی به پیکر شهید

در کنار بیانه‌های تسلیت رسمی و ابراز همدردی بیش از ۱۰۰ مقام دولتی و رسمی از سران و مقامات کشور و سازمان‌ها و شخصیت‌های بین‌المللی با ملت ایران، گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد حدود ۷۰ مقام رسمی از ۳۷ کشور برای عرض تسلیت به ایران آمده‌اند.

براساس گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، امیر قطر، رهبر ملی ترکمنستان، روسای جمهور تونس، سوریه و تاجیکستان، نخست‌وزیران عراق، پاکستان، ارمنستان، جمهوری آذربایجان و سوریه، روسای مجالس لبنان، الجزایر، قزاقستان، مالی، اتیوپی، دومای روسیه و روسای مجلس قانون‌گذاری و مجلس عالی ازبکستان، معاونان روسای جمهور ترکیه و هند و معاونان نخست‌وزیران قرقیزستان، ارمنستان، چین، افغانستان و صربستان از جمله مقامات ارشدی هستند که با حضور در محل سالن اجلاس سران تهران و عرض تسلیت به سرپرست ریاست جمهوری، به مقام شهید دکتر سیدابراهیم رئیسی و یاران شهیدش ادای احترام کردند.

همچنین وزرای امور خارجه لبنان، مصر، تونس، عربستان سعودی، کویت، ازبکستان، تاجیکستان، بلاروس، ارمنستان، آذربایجان، سریلانکا، افغانستان، پاکستان، ونزوئلا و ترکیه، وزیر مشاور در امور نخست‌وزیری اردن، وزیر مدیریت منطقه‌ای و زیرساخت ارمنستان، وزیر کشاورزی و امنیت غذایی مالزی، وزیر امور مجاهدان الجزایر، وزیر مشاور در امور توسعه روستایی سریلانکا، وزیر بازرگانی پاکستان، وزیر کشور پاکستان، وزیر اطلاع‌رسانی و تبلیغات پاکستان، وزیر فرهنگ و میراث ملی پاکستان، عضو کابینه صربستان، وزیر مشاور ریاست جمهوری نیکاراگوئه، وزیر شهرسازی دولت‌های محلی و خدمات عمومی مالدیو به‌عنوان فرستاده ویژه رئیس‌جمهور، وزیر اوقاف و امور دینی عمان به‌عنوان فرستاده ویژه سلطان، وزیر مشاور و وزیر مشاور ارمنستان نیز از دیگر مقامات خارجی حاضر در این مراسم بودند که به مقام والای رئیس‌جمهور شهید کشورمان ادای احترام کردند.



تهران پس از ۱۳ سال اشاره کرد. این اولین سفر وزیر خارجه بحریین پس از تحولات بهار عربی ۲۰۱۱ است. لازم به ذکر است ایران و بحریین فاقد روابط رسمی دیپلماتیک هستند. روابط دو کشور پس از حوادث سال ۲۰۱۶ سفارت عربستان در تهران قطع و تاکنون برقرار نشده است. تحلیلگران می‌گویند این سفر می‌تواند مقدمه گشایشی معنادار در مناسبات دیپلماتیک دو طرف محسوب شود. همچنین حمد بن عیسی آل خلیفه، پادشاه بحریین در دیدار با رئیس‌جمهور روسیه در مورد رابطه این کشور با جمهوری اسلامی ایران گفته است: «اگرچه بحریین در زمان گذشته با ایران دارای مشکلاتی بوده اما دیگر مشکلی با ایران ندارد و موانع پیش‌رو برداشته شده‌اند.» او ادامه داده است: «مردم بحریین علاقه‌مند هستند به ایران سفر کنند؛ دو ملت دارای مشترکات تاریخی زیادی هستند.» وی تصریح کرده: «هیچ دلیلی برای به تعویق انداختن سرگیری روابط بین دو کشور وجود ندارد و این مهم در آینده‌های نزدیک اتفاق خواهد داد.»

از جمله حاضران دیگر، ورود وزیر خارجه مصر به تهران است. سامح شکرى ظهر روز چهارشنبه به منظور شرکت در مراسم تشییع و بزرگداشت شهدای دولت وارد تهران شد و مورد استقبال مقامات وزارت خارجه ایران قرار گرفت. میهمان مهم دیگر در این مراسم، قیس سعید، رئیس‌جمهور تونس است. وی روز چهارشنبه به منظور شرکت در مراسم یادبود و تشییع رئیس‌جمهور شهید کشورمان به همراه هیاتی از این کشور وارد تهران شد. پیش از این ریاست جمهوری تونس با صدور بیانه‌ای رسمی شهادت ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران، وزیر امور خارجه و همراهانش در سانحه سقوط بالگرد را تسلیت گفت و همبستگی خود را با رهبری و ملت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده بود. به گفته رسانه‌ها، قیس سعید رئیس‌جمهور تونس برای اولین

نایب رئیس مجلس اعلیٰ شیعیان لبنان، ۳ نفر از نمایندگان پارلمان آذربایجان، ۲ نفر از نمایندگان پارلمان ترکیه از حزب سعادت، رئیس و نایب‌رئیس مجلس اعلیٰ اسلامی اتیوپی، دبیرکل سازمان همکاری و شانگهای و دبیرکل کنفرانس تعامل و اعتمادسازی در آسیا (سیکا)، رئیس حکومت اقلیم کردستان عراق، سخنگو و رئیس هیات مذاکره‌کننده دولت نجات ملی یمن و فرستاده ویژه سنگاپور نیز ضمن عرض تسلیت به سرپرست ریاست جمهوری، به مقام شهید دکتر رئیسی و همراهانش ادای احترام کرده و یاد آنان را گرامی داشتند.

براساس اعلام مسئولان معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی استانداری خراسان رضوی نیز، علاوه بر سرکنسول‌ها و روسای نمایندگی‌های خارجی مستقر در مشهد، مسئولانی از عراق و افغانستان برای حضور در مراسم تشییع و خاکسپاری رئیس‌جمهور شهید آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی وارد این شهر شده‌اند. براساس اعلام نمایندگی وزارت خارجه در مشهد کشورهای عراق، افغانستان، پاکستان، ترکیه، ترکمنستان و عربستان و سازمان ملل در مشهد دارای کنسولگری و دفتر نمایندگی فعال هستند. براین اساس، سلیم حقانی، مسئول منطقه کابل در وزارت رسیدگی به حوادث طبیعی افغانستان، سید عمار حکیم رهبر جریان حکمت ملی عراق و نایب‌رئیس این مجموعه سیاسی و سرتیپ علی حمدانی، نماینده حشدالشعبی عراق از دیگر میهمانان خارجی آیین تشییع رئیس‌جمهور بوده‌اند.

## از حضور وزیر خارجه بحریین تا رئیس‌جمهور تونس

مراسم تشییع رئیس‌جمهور شهید آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی میهمانان خاص هم داشت. از جمله آنها می‌توان به سفر وزیر خارجه بحریین به

## حجم روابط تجاری ایران در سال ۱۴۰۲ با کشورهای حاضر در مراسم شهادت آیت‌الله رئیسی در تهران یا مشهد (حضور مقام رسمی)

رتبه	کشور	صادرات ایران		واردات ایران		مجموع تجارت	
		وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)
۱	چین	۴۶,۶۷۲,۶۸۸,۷۲۱	۱۴,۰۰۳,۴۴۷,۶۴۸	۵,۷۵۱,۰۵۶,۳۶۵	۱۸,۵۳۸,۴۳۱,۴۰۵	۳۲,۵۲۳,۰۷۹,۰۵۳	۵۲,۲۲۳,۷۲۵,۰۸۶
۲	امارات	۱۳,۸۱۱,۲۲۵,۸۲۵	۶,۶۲۳,۸۵۹,۸۷۷	۱۲,۶۰۰,۳۹۷,۵۲۹	۲۰,۷۶۷,۴۰۰,۷۳۴	۲۷,۳۹۱,۲۶۰,۶۱۱	۲۶,۵۰۱,۸۲۳,۳۵۴
۳	ترکیه	۷,۷۷۱,۱۵۰,۰۵۵	۴,۱۶۶,۵۴۰,۳۰۱	۴,۹۰۸,۵۱۶,۴۰۶	۷,۵۲۰,۱۳۸,۹۴۰	۱۱,۶۸۶,۶۷۹,۲۴۱	۱۲,۶۷۹,۶۶۶,۴۶۱
۴	عراق	۲۶,۴۴۱,۴۹۸,۷۲۵	۹,۲۳۹,۹۸۷,۵۲۷	۱۶۹,۸۶۶,۶۱۹	۵۸۱,۵۳۱,۱۸۸	۹,۸۲۱,۵۱۸,۷۱۵	۲۶,۶۱۱,۳۶۵,۳۴۴
۵	هند	۶,۹۶۲,۲۵۳,۶۴۱	۲,۱۷۸,۱۳۷,۵۲۳	۱,۴۷۶,۸۸۵,۳۸۴	۱,۹۱۶,۰۱۷,۷۸۳	۴,۰۹۴,۱۵۵,۳۰۶	۸,۴۳۹,۱۳۹,۰۲۵
۶	پاکستان	۴,۳۷۹,۱۳۵,۷۶۷	۲,۰۸۰,۷۲۳,۷۶۹	۵۵۴,۲۴۹,۶۴۹	۶۷۳,۹۳۲,۱۳۰	۲,۷۶۰,۶۵۵,۸۹۹	۴,۹۳۳,۳۸۵,۴۱۶
۷	روسیه	۲,۱۸۲,۸۱۲,۹۶۴	۹۵۱,۱۳۵,۶۵۴	۳,۳۵۳,۳۱۱,۲۷۹	۱,۶۹۱,۴۰۱,۳۹۲	۲,۶۴۲,۵۳۷,۰۴۶	۵,۵۳۶,۱۲۴,۲۴۳
۸	عمان	۴,۸۳۴,۴۳۹,۹۳۶	۱,۲۰۱,۹۹۲,۷۳۴	۱,۱۵۱,۳۱۱,۷۹۶	۸۴۸,۸۸۴,۲۴۲	۲,۲۵۹,۸۷۶,۹۷۶	۵,۹۸۵,۷۵۱,۷۳۲
۹	افغانستان	۴,۳۷۶,۹۱۳,۰۶۶	۱,۸۷۹,۰۷۰,۲۶۷	۴۹,۴۳۴,۶۱۸	۴۲,۶۲۳,۸۸۵	۱,۹۲۱,۶۹۴,۱۵۲	۴,۴۲۶,۳۴۷,۶۸۴
۱۰	مالزی	۵۸۲,۲۳۳,۳۱۳	۲۴۷,۴۷۱,۵۸۵	۵۲۰,۰۰۲,۴۳۵	۶۱۳,۶۹۳,۴۶۱	۸۶۱,۱۶۵,۰۴۶	۱,۱۰۲,۲۲۵,۷۴۸
۱۱	جمهوری آذربایجان	۷۷۶,۳۳۱,۳۳۲	۶۲۵,۶۵۳,۵۵۲	۲۰,۳۸۵,۰۵۵	۴۷,۲۴۳,۷۵۳	۶۷۲,۸۹۷,۳۰۵	۷۹۶,۷۱۶,۳۸۷
۱۲	ترکمنستان	۱,۳۵۹,۱۲۵,۸۴۰	۴۴۶,۵۰۲,۴۶۳	۳۱,۰۰۸,۶۷۳	۳۸,۶۵۷,۴۴۶	۴۸۵,۱۵۹,۹۰۹	۱,۳۹۰,۱۳۴,۵۱۳
۱۳	ازبکستان	۵۰۵,۷۱۶,۴۴۹	۳۳۵,۸۱۷,۰۸۳	۸۴,۷۰۹,۷۰۹	۱۲۵,۰۱۸,۹۰۷	۴۶۰,۸۲۵,۹۹۰	۵۹۰,۴۲۶,۱۵۸
۱۴	ارمنستان	۱,۴۰۶,۱۰۴,۰۳۸	۴۱۰,۷۲۵,۵۷۳	۱۲,۶۷۸,۹۷۶	۴۵,۴۳۶,۸۴۳	۴۵۶,۱۶۲,۴۱۶	۱,۴۱۸,۷۸۳,۰۱۴
۱۵	تاجیکستان	۳۲۴,۸۴۹,۴۴۵	۲۶۳,۱۵۳,۹۶۴	۳۰,۰۳۷,۰۹۴	۷۶,۵۷۲,۸۸۶	۳۳۹,۷۲۶,۸۵۰	۳۵۴,۸۸۶,۵۳۹
۱۶	سنگاپور	۶۵,۶۴۶,۳۳۵	۳۹,۰۱۲,۰۴۶	۳۴,۱۵۲,۸۷۰	۲۵۴,۹۸۱,۹۶۳	۲۹۳,۹۹۴,۰۰۹	۳۹۹,۷۹۹,۲۰۵
۱۷	قزاقستان	۴۵۸,۱۱۹,۸۲۷	۲۱۵,۷۴۷,۳۸۳	۱۳۸,۵۱۳,۶۳۳	۶۳,۳۱۰,۱۱۹	۲۷۹,۰۵۷,۵۱۲	۵۹۶,۶۳۳,۴۶۰
۱۸	سریلانکا	۵۸۲,۰۱۴,۵۷۱	۱۵۶,۹۰۶,۳۴۴	۱۹,۶۴۶,۱۱۹	۸۱,۵۸۵,۴۷۰	۲۲۸,۴۹۱,۸۱۴	۶۰۱,۶۶۰,۶۹۰
۱۹	قطر	۵۹۰,۰۹۶,۶۱۱	۱۰۷,۵۷۶,۹۵۳	۴۷,۵۹۴,۵۰۳	۱۱۳,۵۲۳,۲۰۰	۲۲۱,۱۰۰,۱۵۳	۶۲۷,۶۹۱,۱۱۴
۲۰	کویت	۴,۳۹۰,۴۳۳,۸۳۷	۱۸۵,۵۶۵,۵۰۹	۵,۳۳۶,۶۷۵	۱۱,۶۰۳,۶۷۰	۱۹۷,۱۶۹,۱۷۹	۴,۳۹۵,۷۷۰,۶۰۲
۲۱	سوریه	۱۴۶,۲۲۴,۷۹۴	۱۲۹,۹۱۸,۲۲۲	۲۱۵,۴۱۹,۸۶۸	۳۵,۱۰۲,۴۶۵	۱۷۵,۰۲۰,۶۸۷	۳۶۱,۶۴۴,۶۶۲
۲۲	قرقیزستان	۵۷,۳۹۷,۸۷۶	۷۸,۵۵۶,۲۷۰	۳,۱۰۸,۸۷۱	۵,۶۲۸,۷۱۰	۸۴,۲۲۵,۰۸۰	۶۰,۵۰۶,۷۴۷
۲۳	بلاروس	۲۰,۶۷۹,۲۹۲	۲۰,۴۲۷,۴۷۷	۲۶,۶۱۰,۰۷۹	۵۹,۱۸۹,۹۵۸	۷۹,۶۱۷,۴۳۵	۴۷,۲۸۹,۳۷۱
۲۴	ونزوئلا	۶,۰۸۳,۳۸۲	۴۲,۶۶۳,۲۱۲	۱۱,۱۵۳,۹۷۶	۱۳,۵۲۲,۸۳۶	۵۵,۹۸۶,۰۴۸	۱۷,۲۳۷,۲۵۸
۲۵	لبنان	۱۳,۵۲۷,۲۱۳	۲۷,۶۶۵,۱۴۸	۲,۰۲۸,۸۴۷	۱۶,۴۹۶,۵۲۲	۴۴,۱۶۱,۶۷۰	۱۵,۵۷۶,۰۶۰
۲۶	یمن	۷۹,۸۹۲,۲۱۲	۴۱,۰۴۴,۸۵۵	-	-	۴۱,۰۴۴,۸۵۵	۷۹,۸۹۲,۲۱۲
۲۷	صربستان	۱۹,۷۳۶,۳۳۰	۱۷,۸۸۶,۲۷۰	۲۱,۸۱۲,۷۱۵	۱۰,۵۰۷,۵۰۹	۲۷,۴۲۳,۸۷۹	۴۱,۵۲۸,۹۴۵
۲۸	اردن	۸,۳۳۷,۰۸۱	۱۰,۲۵۸,۹۲۲	۲,۲۵۸,۸۸۲	۱۳,۴۱۶,۵۰۱	۲۳,۷۷۵,۲۲۳	۱۰,۵۹۵,۹۶۳
۲۹	الجزایر	۴۶,۱۱۲,۵۰۰	۲۲,۵۴۰,۶۰۹	۱۰۰	۲,۱۵۸	۲۲,۵۴۲,۷۶۷	۴۶,۱۱۲,۶۰۰
۳۰	مصر	۴۲,۴۶۴,۹۵۹	۱۹,۲۸۲,۳۰۵	۲۵۲,۲۸۸	۹۱۷,۰۳۰	۳۰,۱۹۹,۳۳۵	۴۲,۷۱۷,۷۸۷
۳۱	مالدیو	۲,۵۲۲,۹۲۷	۹۱۸,۲۰۹	۸,۰۲۵,۹۶۵	۱۷,۸۰۸,۲۴۱	۱۸,۷۲۶,۲۵۰	۱۰,۵۹۸,۹۱۲
۳۲	بحریین	۹,۸۷۲,۹۲۱	۱۱,۲۰۱,۸۳۲	۲۰۳,۵۲۹	۱,۳۸۳,۴۵۲	۱۲,۵۸۵,۲۸۴	۱۰,۰۷۶,۴۵۰
۳۳	تونس	۸,۰۹۳,۸۶۰	۴,۵۳۳,۷۲۷	۱۳,۰۰۰	۱۹۶,۹۵۵	۴,۷۶۰,۶۸۲	۸,۲۱۳,۸۶۰
۳۴	اتیوپی	۳,۵۵۲,۷۴۴	۱,۵۰۷,۷۷۱	۱,۳۵۷,۴۷۲	۲,۱۱۳,۶۵۸	۳,۶۲۱,۴۲۹	۴,۹۱۰,۲۱۶
۳۵	عربستان سعودی	۵۳۱,۱۶۵	۳۶۷,۹۹۲	-	-	۳۶۷,۹۹۲	۵۳۱,۱۶۵
۳۶	مالی	۲۶۸,۷۵۶	۲۳۲,۵۵۳	-	-	۲۳۲,۵۵۳	۲۶۸,۷۵۶
۳۷	نیکاراگوئه	۷,۷۰۰	۱۱,۹۳۹	-	-	۱۱,۹۳۹	۷,۷۰۰
	مجموع	۱۲۸,۹۳۸,۳۵۶,۰۳۰	۴۶۰,۱۲۰,۹۷۵,۳۰۸	۳۱,۶۱۱,۴۵۸,۶۰۹	۵۴,۲۲۸,۰۶۵,۴۲۲	۱۰۰,۲۴۱,۰۴۰,۷۳۰	۱۶۰,۵۴۹,۸۱۴,۶۳۹

### مدیرمسئول:

محمد امین ایمانجان

### قائم‌مقام مدیرمسئول:

مسعود فروغی

### سردبیر:

محمد زعیم زاده

### تلفن و فکس:

۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)

### کدپستی:

۱۱۳۵۳۳۸۱۶

### چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

### نشانی:

خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری

روبه‌روی ساختمان بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم